

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ, УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН БОЛОН БАЙНГЫН ХОРООНЫ ТОГТООЛООР ЗАСГИЙН ГАЗАРТ ҮҮРЭГ, ЧИГЛЭЛ ӨГСӨН ШИЙДВЭРИЙН 2019 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

/Хууль зүйн байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд/

2019.11.20

Улаанбаатар хот

НЭГ. ҮНДЭСЛЭЛ

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.1 дэх хэсэгт “Засгийн газрын гишүүд хагас жил тутам хууль тогтоомж, Улсын Их Хурлаас баталсан бодлогын баримт бичгийн болон Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, тухайн жилийн төсөв, үндсэн чиглэлийн хэрэгжилтийн талаархи тайланг холбогдох Байнгын хороонд ирүүлнэ” гэж заасны дагуу Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас “Монгол Улсын хууль, Улсын Их Хурлын болон Байнгын хорооны тогтоол, шийдвэрийн 2019 оны эхний хагас жилийн хэрэгжилтийн тайлан”-г 2019 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдрийн ХЭГ/3000 тоот албан бичгээр Улсын Их Хурлын Тамгын газарт ирүүлсэн.

“Монгол Улсын хууль, Улсын Их Хурлын болон Байнгын хорооны тогтоолоор Засгийн газарт үүрэг, чиглэл өгсөн шийдвэрийн 2019 оны эхний хагас жилийн хэрэгжилтийн танилцуулга”-ыг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын тайланд үндэслэн Байнгын хорооны эрхлэх асуудал тус бүрээр гаргасан болно. Мөн бүрэн хэрэгжсэн хууль тогтоомжийг хяналтаас хасах тухай Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас ирүүлсэн саналыг хавсаргав.

“Монгол Улсын хууль, Улсын Их Хурлын болон Байнгын хорооны тогтоолоор Засгийн газарт үүрэг, чиглэл өгсөн шийдвэрийн 2019 оны эхний хагас жилийн хэрэгжилтийн танилцуулга”-ыг Улсын Их Хурлын www.parliament.mn цахим сүлжээнд байршуулсан болно.

ХОЁР. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛИАР ЗАСГИЙН ГАЗАР БОЛОН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ГИШҮҮДЭД ҮҮРЭГ, ЧИГЛЭЛ ӨГСӨН ЗААЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААР

2.1. Монгол Улсын хуулийн хэрэгжилт

Монгол Улсын хуулиар Засгийн газар болон Засгийн газрын гишүүдэд хууль хэрэгжүүлэхтэй нийцүүлэн холбогдох дүрэм, журам, жагсаалтыг батлан гаргах үүрэг өгсөн 101 хуулийн 509 хэсэг, заалтыг Улсын Их Хурлын Тамгын газрын Мэдээлэл, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэс хяналтанд авч, мэдээллийн санд бүртгэсэн болно.

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар 57 хуулийн 206 хэсэг, заалтын хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлснээс хяналтад байгаа 30 хуулийн 109 хэсэг, заалт буюу 21.4 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлж, давхардсан тоогоор 80 хуулийн 400 хэсэг, заалт буюу 78.6 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлээгүй байна. Харин өмнөх онуудад хяналтаас хасагдсан 41 хуулийн 97 хэсэг, заалтын хэрэгжилтийн мэдээг дахин ирүүлсэн байна.

		Хууль	Хэсэг, заалт
1	2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар хяналтанд авсан	101	509
2	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас ирүүлсэн	57	206
	Үүнээс:		
	- Хяналтанд байгаа	30	109
	- Хяналтаас хасагдсан заалтыг дахин ирүүлсэн	41	97
3	ЗГХЭГ-аас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй	80	400

Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн 30 хуулийн 109 хэсэг, заалтаас давхардсан тоогоор 16 хуулийн 28 хэсэг, заалт буюу 25.7 хувь нь бүрэн хэрэгжсэн, 24 хуулийн 37 хэсэг, заалт буюу 33.9 хувь нь хэрэгжих шатанд, 19 хуулийн 25 хэсэг, заалт буюу 22.9 хувь нь хэрэгжилт хангалтгүй, 1 хуулийн 1 заалт буюу 1.0 хувь нь хэрэгжээгүй, 10 хуулийн 18 хэсэг, заалт буюу 16.5 хувь нь хугацаа болоогүй мэдээ ирүүлсэн байна.

2.2. Монгол Улсын хуулиар Хууль зүйн байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд Засгийн газар болон Засгийн газрын гишүүдэд тусгайлан үүрэг өгсөн заалтын хэрэгжилт

Хууль зүйн байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд Засгийн газарт үүрэг, чиглэл өгсөн Монгол Улсын 20 хуулийн 104 хэсэг, заалтыг Мэдээлэл, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн мэдээллийн санд бүртгэж, хяналтанд авсан.

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар тус Байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээний нийт 4 хуулийн 9 хэсэг, заалт буюу 8.7 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлж, 19 хуулийн 95 хэсэг, заалт буюу 91.3 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлээгүй байна.

Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн 4 хуулийн 9 хэсэг, заалтаас давхардсан тоогоор 1 хуулийн 2 хэсэг, заалт буюу 22.2 хувь нь бүрэн хэрэгжсэн, 1 хуулийн 1 хэсэг, заалт буюу 11.1 нь хэрэгжих шатанд, 2 хуулийн 2 хэсэг, заалт буюу 22.2 хувь нь хэрэгжилт хангалтгүй, 1 хуулийн 1 заалт буюу 11.1 хувь нь хэрэгжээгүй, 2 хуулийн 3 заалт буюу 33.4 хувь нь үнэлэх боломжгүй байна.

	Хууль	Хэсэг, заалт	
	/давхардсан тоогоор/	Тоо	Хувь
Хяналтанд авсан	20	104	100
Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн	4	9	8.7
Үүнээс:			
- бүрэн хэрэгжсэн	1	2	22.2
- хэрэгжих шатанд	1	1	11.1
- хэрэгжилт хангалтгүй	2	2	22.2
- хэрэгжээгүй	1	1	11.1
- үнэлэх боломжгүй	2	3	33.4

2.3. Мэдээнд гарсан зөрчил

1/ ЗГХЭГ-аас ирүүлсэн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн мэдээнд тус Байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах 4 хуулийн 42 хэсэг, заалтаас хяналтанд

байгаа 4 хуулийн 9 хэсэг, заалт ирүүлсэн байгаа нь хэрэгжилтийн мэдээг давтан ирүүлэх зөрчил давтагдаж байна.

2/ Мэдээлэл, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн мэдээллийн санд бүртгэж хяналтанд авсан хуулийн 91.3 хувийн хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй байгаа нь тус Байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй 19 хуулийн 95 хэсэг, заалт:

	Хуулийн нэр	Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй хуулийн хэсэг, заалт
1.	Хууль тогтоомжийн тухай /шинэчилсэн найруулга/ /2015.05.29/	15.3, 15.4, 15.7, 42.3 дахь хэсэг;
2.	Захиргааны ерөнхий хууль /2015.06.19/	72.2 дахь хэсэг;
3.	Галын аюулгүй байдлын тухай /шинэчилсэн найруулга/	5.2, 10.4, 22.2 дахь хэсэг;
4.	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай /шинэчилсэн найруулга/	18.4 дэх хэсэг;
5.	Нийтийн сонсголын тухай /2015.07.08/	18.7 дахь хэсэг;
6.	Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай /2015.06.19/	19.2 дахь хэсэг;
7.	Цагдаагийн албаны тухай /шинэчилсэн найруулга/ /2017.02.09/	6.2, 6.7, 8.2, 9.2, 12.2, 16.2, 26.6, 47.3, 47.4, 58.9, 61.6, 62.11, 75.3, 77.6, 86.12, 88.3, 89.2, 91.5, 92.2 дахь хэсэг;
8.	Дотоодын цэргийн тухай /2017.02.09/	5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.1.5, 6.1.2, 6.1.3, 10.2, 18.2, 18.3, 28.3, 33.2 дахь хэсэг;
9.	Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай /2017.05.18/	1.11.3, 4.10.4, 5.1.4, 5.2.7, 7.2.7, 7.5.11 дэх заалт;
10.	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай /шинэчилсэн найруулга/ /2016.12.22/	11.1, 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3, 11.1.4, 11.1.5, 11.1.6; 15.1, 15.1.1, 15.1.2, 15.1.3, 15.1.4, 15.1.5; 16.1, 16.1.1, 16.1.2; 17.2; 21, 21.1.1, 21.1.2, 21.1.3, 21.1.4 дэх заалт;
11.	Согтуурах, мансуурах донтой өвчтэй этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх тухай /2018.11.15/	11.4, 12.2, 13.2, 14.2 дахь хэсэг;
12.	Монгол Улсын иргэн гадаадад хувийн хэргээр зорчих, цагаачлах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай /2016.12.28/	7.4 дэх хэсэг;
13.	Цэргийн алба хаагчийн эрх зүйн байдлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай /2017.04.14/	9.5 дахь хэсэг;
14.	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай /2017.05.18/	14.6 дахь хэсэг;
15.	Сэжигтэн, яллагдагчийг баривчлах, цагдан хорих шийдвэрийг биелүүлэх тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай /2017.06.09/	36.7 дахь хэсэг;
16.	Улсын бүртгэлийн ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/ /2018.06.21/	5.3, 6.4, 12.8, 12.12, 13.2, 21.2 дахь хэсэг;
17.	Иргэний бүртгэлийн тухай /шинэчилсэн найруулга/ /2018.06.21/	5.8, 5.9, 17.4 дэх хэсэг;
18.	Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тухай /шинэчилсэн найруулга/ /2018.06.21/	10.9, 33.3 дахь хэсэг;
19.	Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай /шинэчилсэн найруулга/ /2018.06.21/	7.2, 7.3, 8.4, 8.11, 13.7, 17.6 дахь хэсэг.

ГУРАВ. УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААР

3.1. Улсын Их Хурлын тогтоолын хэрэгжилт

Мэдээлэл, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн мэдээллийн санд 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар Улсын Их Хурлаас Засгийн газарт үүрэг, чиглэл өгсөн нийт 80 тогтоолын 268 заалтыг хяналтад авсан.

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар 41 тогтоолын 85 заалтын хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлснээс хяналтанд байгаа 20 тогтоолын 49 заалт буюу 18.3 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлж, давхардсан тоогоор 63 тогтоолын 219 заалт буюу 81.7 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлээгүй байна.

Мөн өмнөх онуудад хяналтаас хасагдсан 21 тогтоолын 36 заалтын хэрэгжилтийн мэдээг дахин ирүүлсэн байна.

		Тогтоол	Заалт
1	2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар хяналтанд авсан	80	268
2	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас ирүүлсэн Үүнээс:	41	85
	- Хяналтанд байгаа	20	49
	- Хяналтаас хасагдсан заалтыг дахин ирүүлсэн	21	36
3	ЗГХЭГ-аас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй	63	219

Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн Улсын Их Хурлын 20 тогтоолын 49 заалтаас давхардсан тоогоор 11 тогтоолын 17 заалт буюу 34.7 хувь нь бүрэн хэрэгжсэн, 7 тогтоолын 19 заалт буюу 38.8 хувь нь хэрэгжих шатанд, 5 тогтоолын 12 заалт буюу 24.5 хувь нь хэрэгжилт хангалтгүй, 1 тогтоолын 1 заалт буюу 2 хувь нь хэрэгжээгүй байна.

3.2. Хууль зүйн байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах Улсын Их Хурлын тогтоолын хэрэгжилт

Хууль зүйн байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд Засгийн газарт үүрэг, чиглэл өгсөн Улсын Их Хурлын 14 тогтоолын 68 заалтыг Мэдээлэл, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн мэдээллийн санд бүртгэж хяналтанд авсан.

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар Улсын Их Хурлын 3 тогтоолын 6 заалт буюу 8.8 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлж, 11 тогтоолын 62 заалт буюу 91.2 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлээгүй байна.

Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн 3 тогтоолын 5 заалт буюу 83.3 хувь нь бүрэн хэрэгжсэн, 1 тогтоолын 1 заалт буюу 16.7 хувь нь хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Улсын Их Хурлын тогтоолын хэрэгжилтийн мэдээг хүснэгтээр үзүүлбэл:

	УИХ-ын тогтоол /давхардсан тоогоор/	Заалт	
		Тоо	Хувь
Хяналтанд авсан	15	71	100
Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн	3	6	8.5
Үүнээс:			
- Бүрэн хэрэгжсэн	3	5	83.3
- Хэрэгжих шатанд	-	-	-
- Хэрэгжилт хангалтгүй	1	1	16.7
- Хэрэгжээгүй	-	-	-
- Үнэлэх боломжгүй	-	-	-

3.3. Мэдээнд гарсан зөрчил

1/ ЗГХЭГ-аас ирүүлсэн УИХ-ын тогтоолын хэрэгжилтийн мэдээний дийлэнх хувь нь өмнөх онуудад бүрэн хэрэгжиж, хяналтаас хасагдсан заалт байна. Үүнд:

- 2018 оны жилийн эцсийн мэдээнд 54 тогтоолын 119 заалтын хэрэгжилт ирүүлснээс хяналтад байгаа нь 33 тогтоолын 83 заалт;
- 2019 оны эхний хагас жилийн мэдээнд 41 тогтоолын 85 заалтын хэрэгжилт ирүүлснээс хяналтад байгаа нь 20 тогтоолын 49 заалт тус тус байна.

2/ Тус Байнгын хорооны хэрэгжилтийн мэдээнд “Хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай” /2017.05.18, №34/ УИХ-ын тогтоолын 1.3 дахь заалт хэрэгжих шатанд буюу 70 хувьтай байсан бол 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар хэрэгжилт хангалтгүй буюу 30 гэж хувь бууруулан ирүүлж, үүний шалтгаан нөхцөлийг дурдаагүй байна.

3/ Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй УИХ-ын 11 тогтоолын 62 заалт:

	Тогтоолын нэр	Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй заалт
1.	Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого батлах тухай /2015.06.16 №53/	2.1 дэх заалт;
2.	Нийтийн сонсголын тухай хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай /2015.07.08 №72/	1 дэх заалт;
3.	Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай /2015.07.09 №76/	1.2 дахь заалт;
4.	Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай /2015.11.26 №105/	1.2 дахь заалт;
5.	“Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хууль батлагдсантай холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай” /2017.04.13 №26/	2 дахь заалт;
6.	Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай /Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хууль/ /2017.12.08 №81/	1.1, 1.2, 1.3 дахь заалт;
7.	Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай /Малын генетик нөөцийн тухай хууль/ /2017.12.14 №82/	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 дэх заалт;
8.	Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай /2018.05.03 №30/	1.1, 1.2, 1.3 дахь заалт;
9.	Хууль хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай /2018.06.07 №43/	1 дэх заалт;

10.	Улсын бүртгэлийн багц хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай /2018.06.21 №54/	1.1, 1.2, 1.3 дахь заалт;
11.	Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 18 дахь илтгэлийг хэлэлцсэнтэй холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай /2019.06.06 №62/	1а/, 1б/, 1в/, 1г/, 1д/, 1е/ 2а/, 2б/, 2в/, 2г/, 2д/, 2е/, 2ж/, 2з/, 2и/, 2к/, 2л/, 2м/ 3а/, 3б/, 3в/, 3г/, 3д/, 3е/, 3ж/, 4а/, 4б/, 4в/, 4г/ 5а/, 5б/, 5в/, 5г/ 6а/, 6б/ 7а/, 7б/, 7в/, 7г/, 7д/, 7е/ 2 дахь заалт.

ДӨРӨВ. УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН БАЙНГЫН ХОРООДЫН ТОГТООЛЫН ТАЛААР

4.1. Байнгын хороодын тогтоолын хэрэгжилт

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын Мэдээлэл, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэс 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар Улсын Их Хурлын Байнгын хороодоос Засгийн газарт үүрэг, чиглэл өгсөн нийт 98 тогтоолын 668 заалтыг мэдээллийн санд бүртгэж, хяналтанд авсан.

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар 33 тогтоолын 138 заалтын хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлснээс хяналтанд байгаа 19 тогтоолын 51 заалт буюу 7.6 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлж, давхардсан тоогоор 91 тогтоолын 617 заалт буюу 92.4 хувийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлээгүй байна.

		Тогтоол	Заалт
1	2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар хяналтанд авсан	98	668
2	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас ирүүлсэн Үүнээс:	33	138
	- Хяналтанд байгаа	19	51
	- Хяналтаас хасагдсан заалтыг дахин ирүүлсэн	29	86
3	ЗГХЭГ-аас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй	91	617

Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн 19 тогтоолын 51 заалтаас 5 тогтоолын 7 заалт буюу 13.7 хувь нь бүрэн хэрэгжсэн, 13 тогтоолын 28 заалт буюу 54.9 хувь нь хэрэгжих шатанд, 8 тогтоолын 12 заалт буюу 23.5 хувь нь хэрэгжилт хангалтгүй, 3 тогтоолын 4 заалт буюу 7.8 хувь нь үнэлэх боломжгүй мэдээ ирүүлсэн байна. Мөн өмнөх онуудад хяналтаас хасагдсан 29 тогтоолын 86 заалтын мэдээг дахин ирүүлсэн байна.

4.2. Хууль зүйн байнгын хорооны тогтоолын хэрэгжилт

Засгийн газарт үүрэг өгсөн Хууль зүйн байнгын хорооны 6 тогтоолын 62 заалтыг Мэдээлэл, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн мэдээллийн санд бүртгэж, хяналтад авсан.

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар ирүүлсэн 3 тогтоолын 16 заалт нь өмнөх онуудад хэрэгжиж хяналтаас хасагдсан бөгөөд хяналтад авагдсан заалтын хэрэгжилтийг ирүүлээгүй байна.

Байнгын хорооны тогтоолын хэрэгжилтийн мэдээг хүснэгтээр үзүүлбэл:

	ХЗБХ-ны тогтоол /давхардсан тоогоор/	Заалт	
		Тоо	Хувь
Хяналтанд авсан	6	62	100.0
Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн	-	-	0
Үүнээс:			
- Бүрэн хэрэгжсэн	-	-	-
- Хэрэгжих шатанд	-	-	-
- Хэрэгжилт хангалтгүй	-	-	-
- Хэрэгжээгүй	-	-	-
- Үнэлэх боломжгүй	-	-	-

4.3. Мэдээнд гарсан зөрчил

1/ ЗГХЭГ-аас ирүүлсэн Байнгын хороодын тогтоолын хэрэгжилтийн мэдээний ихэнх хувийг өмнөх онуудад хэрэгжиж хяналтаас хасагдсан заалт эзэлж байна. Тухайлбал,

- 2018 оны жилийн эцсийн мэдээнд 41 тогтоолын 171 заалтын хэрэгжилт ирүүлснээс хяналтад байгаа нь 24 тогтоолын 87 заалт;
- 2019 оны эхний хагас жилийн мэдээнд 33 тогтоолын 138 заалтын хэрэгжилт ирүүлснээс хяналтад байгаа нь 19 тогтоолын 51 заалт байна.

2/ Хяналтанд авсан Байнгын хорооны тогтоолоор үүрэг, чиглэл өгсөн нийт 6 тогтоолын 62 заалтаас хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлсэн заалт байхгүй, хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй Байнгын хорооны 6 тогтоолын 62 заалт:

Тогтоолын нэр	Хэрэгжилтийн мэдээ ирүүлээгүй хуулийн хэсэг, заалт
1. Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай /2010.07.20 №19/	1.1/, 1.2/, 1.3/, 1.5/, 1.7/, 1.9/, 1.10/, 1.11/, 1.12/ дахь заалт;
2. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагааны талаар авах арга хэмжээний тухай /2012.01.17 №21/	1.4/, 1.11/, 1.12/ дахь заалт;
3. “Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 13 дахь илтгэл”-ийг хэлэлцсэнтэй холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай /2015.10.01 №28/	2.2/a/, 2.4/б/, 2.4/в/, 2.4/г/, 2.4/д/, 2.5/, 3, 4 дэх заалт;
4. “Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 14 дэх илтгэл”-ийг хэлэлцсэнтэй холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай /2015.10.01 №29/	4.а/, 4.ж/ дэх заалт;
5. “Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 15 дахь илтгэл”-ийг хэлэлцсэнтэй холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай /2016.11.16 №10/	2.1, 3.4 дэх заалт;
6. “Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 16 дахь илтгэл”-ийг хэлэлцсэнтэй холбогдуулан авах арга	2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6, 2.1.7, 2.1.8; 2.2.1, 2.2.2; 2.3.1, 2.3.2;

хэмжээний тухай /2018.01.31 №02/	2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4; 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.20; 4 дэх заалт.
----------------------------------	---

ТАВ. БҮРЭН БИЕЛСЭН ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙН ЗҮЙЛ, ЗААЛТЫГ ХЯНАЛТААС ХАСАХ ТУХАЙ

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн мэдээнд бүрэн хэрэгжсэн Монгол Улсын 1 хуулийн 1 хэсэг, заалт, УИХ-ын 3 тогтоолын 4 заалтыг хяналтаас хасах санал ирүүлснийг тус тус хавсралтаар хүргүүлэв.

Харин дараах хууль болон УИХ-ын тогтоолын заалтууд бүрэн хэрэгжээгүй гэж үзсэн тул хяналтанд үлдээв. Үүнд:

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай /шинэчилсэн найруулга 2017.06.09/ хуулийн 267 дугаар зүйлийн 267.4 дэх хэсэг;
- Хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай” /Эрүүгийн хууль /шинэчилсэн найруулга/ 2017.05.18, №34/.

ЗУРГАА. САНАЛ

1/ Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангалтгүй ирүүлж байна. Тухайлбал, тус Байнгын хорооны эрхлэх асуудалд хамаарах 19 хуулийн 95 хэсэг, заалт буюу **91.3** хувийн, Улсын Их Хурлын 12 тогтоолын 65 заалт буюу **91.5** хувийн, Байнгын хорооны 6 тогтоолын 62 заалт буюу **100** хувийн хэрэгжилтийн мэдээ тус тус ирүүлээгүй байна.

2/ Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн мэдээний ихэнх хувь нь өмнөх онуудад бүрэн хэрэгжиж, хяналтаас хасагдсан заалт байдаг. Мөн хэрэгжилтийн хувь хэмжээг өмнөхөөс бууруулж үнэлэх, хувь буурсан болон хэрэгжилт удаашралтай байгаа арга хэмжээний шалтгаан, нөхцөлийг тодруулж тайлбарлаагүй, шинээр хяналтанд авсан хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн мэдээг ирүүлээгүй, хэрэгжилтийн мэдээг хугацаа хоцруулж ирүүлдэг зэрэг дутагдал давтагдсаар байна.

3/ Улсын Их Хурлын Тамгын газраас хагас жил тутам хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн мэдээнд хяналт шинжилгээ хийж, тодорхой санал, зөвлөмжийг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлдэг боловч хүлээж авч хэрэгжүүлэхгүй байгаа нь ирүүлж буй хэрэгжилтийн мэдээнээс харагдаж байна.

МЭДЭЭЛЭЛ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХЭЛТЭС

**ХУУЛЬ ЗҮЙН БАЙНГЫН ХОРООНЫ ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНД БҮРЭН ХЭРЭГЖСЭН,
ХЯНАЛТААС ХАСАХ САНАЛТАЙ МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛИЙН ЖАГСААЛТ**

/2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар/

№	Хуулийн нэр, огноо	Агуулга	Хэрэгжилт
1.	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай /Шинэчилсэн найруулга/ 2017.06.09	149.2. Зөрчил үйлдэхэд ашигласан хураагдсан эд зүйл, хэрэгсэл, зөрчил үйлдэж олсон хураагдсан хөрөнгө, орлогыг худалдан борлуулах, шилжүүлэх журмыг Засгийн газар батална.	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам Засгийн газрын 2019.04.23-ны өдрийн “Журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай” 157 дугаар тогтоолоор “Журам батлах тухай” Засгийн газрын 2017.07.04-ний өдрийн 195 дугаар тогтоолд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан.
Нийт 1 хуулийн 1 хэсэг			

**ХУУЛЬ ЗҮЙН БАЙНГЫН ХОРООНЫ ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНД БҮРЭН ХЭРЭГЖСЭН,
ХЯНАЛТААС ХАСАХ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛЫН ЖАГСААЛТ**
/2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар/

№	Тогтоолын нэр, огноо, дугаар	Агуулга	Хэрэгжилт
1.	<p>“Хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл батлах тухай” 2017.01.12 №11</p>	<p>2.1.Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүнээс санаачлах хууль тогтоомжийн төсөлд энэ тогтоол хамаарахгүй. Хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох үндсэн чиглэлд тусгагдаагүй боловч нэн шаардлагатай гэж үзсэн хууль тогтоомжийн төслийг санаачлан боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж, хэлэлцүүлж байхыг Засгийн газар /Ж.Эрдэнэбат/-т үүрэг болгосугай.</p> <p>3.1. “Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2020 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл”-ийн биелэлтийг зохион байгуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Засгийн газар /Ж.Эрдэнэбат/, холбогдох Байнгын хороодын дарга нарт даалгасугай.</p>	<p>Хууль зүй, дотоод хэргийн яам Тус яам нь Хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох үндсэн чиглэлд тусгагдаагүй боловч нэн шаардлагатай гэж үзсэн хууль тогтоомжийн төслийг хянаж, холбогдох хариу хүргүүлэн ажиллаж байна. “Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2020 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл”-д заасан жагсаалт, дарааллын дагуу тухай бүр тус яам хууль тогтоомжийн зохих төслийг боловсруулан, журмын дагуу холбогдох байгууллагуудад өргөн мэдүүлж, тухайн чиглэлийн биелэлтийг ханган ажиллаж байгаа болно. Тухайн асуудлаар 2017.05.17-ны өдрийн Засгийн газрын хуралдааны 22-р тэмдэглэл гарч, ажлын хэсэг байгуулагдан тодорхой үүрэг өгсөн ба уг ажлын хэсэгт Дэд сайд Б.Энхбаяр ажиллаж хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, тэдгээрийн хэрэгжилтийн явцын талаар УИХ-ын холбогдох Байнгын хороонд мэдээлсэн болно.</p> <p>Хууль зүй, дотоод хэргийн яам “Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2020 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл”-д заасан жагсаалт, дарааллын дагуу тухай бүр тус яам хууль тогтоомжийн зохих төслийг боловсруулан, журмын дагуу холбогдох байгууллагуудад өргөн мэдүүлж, тухайн чиглэлийн биелэлтийг ханган ажиллаж байгаа болно. Тухайн асуудлаар 2017.05.17-ны өдрийн Засгийн газрын хуралдааны 22-р тэмдэглэл гарч, ажлын хэсэг байгуулагдан тодорхой үүрэг өгсөн ба уг ажлын хэсэгт Дэд сайд Б.Энхбаяр ажиллаж хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, тэдгээрийн хэрэгжилтийн явцын талаар УИХ-ын холбогдох Байнгын хороонд мэдээлсэн болно.</p>

2.	<p>“Хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай” Эрүүгийн хууль /шинэчилсэн найруулга/ 2017.05.18 №34</p>	<p>1.1.Эрүүгийн хууль /Шинэчилсэн найруулга/, Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/, Зөрчлийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийг баталсантай холбогдуулан шүүх, прокурор болон холбогдох бусад байгууллагын албан хаагч, ажилтан, иргэн, хуулийн этгээдэд хуулиудыг сурталчлан таниулах, сургалт зохион байгуулах арга хэмжээг зохион байгуулах.</p>	<p>Хууль зүй, дотоод хэргийн яам Энэхүү ажлын хүрээнд Эрүүгийн хууль, Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, хууль тогтоомжийг нэг мөр ойлгож хэрэгжүүлэх, хуулийн байгууллагуудын ажлын уялдаа холбоо, хамтын ажиллагааг сайжруулах зорилгоор Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хороо, Хууль сахиулахын их сургуультай хамтран Эрүүгийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн талаарх хэлэлцүүлгийг 2018 оны 03 дугаар сарын 03-04-ний өдрүүдэд нийт 2 өдөр зохион байгуулж ажиллалаа. Уг ажлын хүрээнд хэлэлцүүлгээс гарах зөвлөмжийн төслийг Хууль зүйн байнгын хорооны референтүүдтэй хамтран боловсруулсан. Эрүүгийн багц хуулийн хэрэгжилтийн явцад гарч байгаа давхардал, хийдлийг судлах, санал боловсруулах чиглэлээр байгуулагдсан байнгын ажиллагаатай ажлын хэсгийн явцын мэдээлэл хэлэлцэх хуралд оролцож, хурлаас гарсан чиглэлийн дагуу Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийн явцтай холбогдон гарсан саналуудыг хүлээн авч судалж, ажлын хэсгийн ахлагчид танилцуулсан. Нийт 7 байгууллага, 2 иргэнээс давхардсан тоогоор 150 гаруй санал ирснийг бүлэглэн нэгтгэсэн. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд ирүүлсэн саналуудыг хэлэлцэх ажлын хэсгийн хурлыг 2018 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр болон 6 дугаар сарын 06-ны өдөр зохион байгуулсан.</p>
3.	<p>“Монгол Улсын Үндсэн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах асуудлаар ард түмний бүрэн эрхт байдал, оролцоог хангах тухай” 2017.06.02 №39</p>	<p>5.Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийн төслийг олон нийтээр хэлэлцүүлэх ажилд санхүү, зохион байгуулалтын дэмжлэг үзүүлж ажиллахыг Монгол Улсын Засгийн газар /Ж.Эрдэнэбат/-т үүрэг болгосугай.</p>	<p>Сангийн яам Үндсэн хуульд оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийн төслийг олон нийтээр хэлэлцүүлэх ажилд Улсын Их Хурлын Даргын багцад 500.0 сая төгрөг нэмж тусгасан.</p>
<p>Нийт 3 тогтоолын 4 заалт</p>			

